

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԱՅԼԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ

«Որ ի լերիցն այլակերպեալ ցուցեր զառաւանգային
էք զորութիւնդ»

(Շարաւիտ) :

Այս բառերով մեր Հայերէն մին զովքը
հիւսած է մեր Տիրոջ ու Փրկչին՝ Յիսուս
Բրիստոսի լուսափայլ այլակերպութեան հը-
րաշալի զրուագիւն. այլակերպութեան, որ
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ զլիաւոր հինգ
սաղաւարներէն մէկն է, լոյսի հանդէսը եւ
լուսափայլ տօնը :

Բրիստոսի այլակերպութիւնը տեղի ու-
նեցաւ իր քարոզութեան երրորդ տարուան
ամառը, Յարութենէն քառասուն օրեր ա-
ռաջ :

Երեսու տարիներէ ի վեր կը քարոզէր
ու հրաշքներ կը գործէր Պաղեստինի մէջ.
զանազան կարծիքներ կային իր ինքնու-
թեան, իր ո'վ ըլլալուն մասին : Շատերու
համար Ան Յովհաննէս Մկրտիչն էր, ուրիշ-
ներու համար՝ Եղիան կամ ուրիշ մարդարէ
մը, իսկ քիչ պարագաներու միայն խոտո-
ւանուած որպէս սպասուած եւ ակնկալուած
Փրկիչն ու Մեսիան :

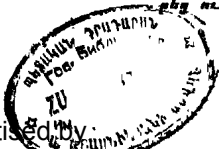
Ուրիշներու նման, առաքեալներ ալ մին-
չեւ որոշ լըշան մը Յիսուսը կ'ընդունէին
որպէս Փրկիչ՝ որ պիտի զար Իսրայէլի մ-
ղովորդը գերութեան ծանր լուծէն ազատե-
լու եւ Դաւթի Աթոռը վերահաստատելու :
Բայց այլակերպութեամբ Ան եկաւ ապա-
ցուցանել թէ Ինք եկած էր համայն մարդ-
կութեան մեղքերուն համար չարչարուելու,
նախատուելու, խաչուելու, թաղուելու եւ
երրորդ օրը փառաւորապէս մեռելներու մէ-
ջէն յարութիւն առնելու :

Այլակերպութեան զբուսազը հաւանաբա-
պէս կը գտնենք համատես Աւետարաններու
մէջ, փոքր տարբերակներով :

Ինչպէս կը պատմեն աւետարանիչները,
Յիսուս իր հետ առնելով օրելի երեք աշա-
կերտները՝ Պետրոսը, Յովհաննէսը եւ Յա-
կոբոսը, բարձր եւ առանձին լեռ մը բարձ-
րացաւ աղօթելու համար : Հոն երբ առանձ-
նացած աղօթք կը մատուցանէր իր Հօր,
լուսաւոր ու փառաւոր կերպարանքով, իր
աստուածային զօրութեամբ երեւցաւ աշա-
կերտներուն. ահոնց կենդանի աչքերուն առ-
ջեւ պատահեցաւ այլակերպութիւնը Գալի-
լէոյ Սուրբ կոչուած լեռան վրայ, որ ըստ
աւանդութեան Թաբոր լեռն է :

Բրիստոսի այս փառաւոր ու լուսաւոր ք-
րիստոսի մէջ կու գան իրեն միանալու ու
իր պապայ զործունէութեան մասին իր
հետ խօսելու Հին Կտակարանի երկու տի-
տանները՝ Մովսէս եւ Եղիա : Առաքեալնե-
րու զմայլանքին արտայայտութիւնն է Պետ-
րոսի առաջարկը՝ երեք տաղաւարներ պատ-
րաստելու մասին, որուն կը թաշտորէ ամօք
որ կու գայ հովանի ըլլալու երկնային այս
տեսարանին. ապա կը յաջորդէ երկնային
մայրը որ կը վկայէ. «Շա է որդի իմ սիրե-
լի ընդ որ հանեցայ, զձեռ լուսաւորեց»
(Մատթ. Ժէ 5) :

Երբ լեռնէն կ'իջնէին, Յիսուս պատուի-
րեց ուրիշներու չպատմել ու ծածուկ պա-

հէլ տեսիլը, մինչեւ որ «Մարդու Որդին» մեռելներէն յարութին առնէր:

Ահա ամփոփ ու սեղմ նկարագրութիւնը Բրիտտոսի երկրաւոր կեանքի փառքերէն միոյն, ուր Անոր աստուածային զօրութիւնը կ'ապացուցուի եւ Յրկնաւոր Հայրը կոչուի զայն վկայելու Բրիտտոսի «Աստուծոյ Որդի» ըլլալը:

* * *

«Եթէ անշիտ ինչպիսիք հետեւինք մեր» Տիրոջ Յիսուս Բրիտտոսի երկրաւոր կեանքին, պիտի նկատենք որ իր կեանքի մեծագոյն ու զլխաւոր դրուագները ապրեցաւ լեռներու միայն, սիրեց բարձրանալ, ելլել բարձունքներ, հեռու՝ մարդկային կեանքի մեղքերէն եւ անմուկներէն, առանձին Հաղորդակցելու իր Երկնաւոր Հօր հետ:

Բրիտտոս բարձրացաւ Թաբոր լեռը, Սուրբ լեռը, իր փառքի ու փառաւորութեան լեռը, ուր եկան իրեն միանալու Հին Կտակարանի զլխաւոր երկու ներկայացուցիչները՝ Մովսէս եւ Եղիա: առաջինը՝ նախանձալոյզ օրէնսդիրը,՝ երկրորդը՝ նախանձալնդիր օրէնսպահը: Մովսէս եւ Եղիա՝ Հին Ուխտի ներկայացուցիչները, կու գան վերկայել նոր Ուխտի ներկայացուցիչ՝ Քրիստոսի ու Անոր ճշմարիտ ու լոյս վարդապետութեան համար:

Ահա այս գեղեցիկ ու տպաւորիչ տեսիլէն ետք էր որ, առաքեալներուն համար հասկնալի դարձաւ Մեսիայի ճշմարիտ ըմբռնումը՝ որ խտացուած էր Բրիտտոսի ու Անոր վարդապետութեան մէջ: Անոնք տեսան զալիք չարչարանքն ու յաջորդող լուսաւոր ճամբան: Թէեւ իրենց համար շատ դժուար եւ դառն էր Գեթսեմանիի ձորէն մինչեւ Գողգոթայի բարձունք վերելքը, սակայն Թաբորը առաքեալներու դիտակցութեան բերաւ անցաւոր ցաւերէն անդին յաւիտեանական կեանքի մը գոյութիւնը:

Թաբորի վրայ տեղի ունեցած այլակերպութիւնը անհրաժեշտութիւն մըն էր առաքեալներուն համար, իրենց հաւատքի սիւնը ամուր հիմնաւոր վրայ դնելու: Մեր Փրկչին երկրաւոր կեանքին ամենէն յուզումնալից

րոպէներուն մէջ Թաբոր լեռան վրայ տեղի ունեցած այլակերպութեան այս հրաշալի դէպքը կարեւոր հանդրուանք մը կը կազմէ փոկագործութեան այնքան խորհրդաւոր ճամբուն վրայ: Թաբորը Պետրոսի մտքին մէջ մնաց իրեն փառաւոր յիշատակ մը անց, եւս ի պանծալի փառքերէն: Տարիները չկրցան անոր վրայ մոռացութեան տխուր քօղը ձգել ու իր վեհութենէն բան մը պակսեցընել:

* * *

Այլակերպութեան տօնը որչափ կրօնական՝ նոյնչափ ալ աշխարհիկ տարազ եւ խմաստ ունի մեղի համար: Կապուած ըլլալով մեր հին Հեթանոսական տօներէն զլխաւորին՝ Վարդապետին հետ, որով եւ կը կոչուի շատերու կողմէ:

Վարդապետը Հեթանոսական շրջանի մեր մեծագոյն տօնն ու տօնախմբութիւնն էր, տարեսկիզբը, ուրախութեան տօնը, ցնծութեան ժամը:

Գրիգոր Լուսաւորչի մէկ գեղեցիկ կարգադրութեամբ Այլակերպութեան տօնը միացուած է Վարդապետին: Լուսաւորչի սիրած է պահել Հայկական հին տօները, դանձնք միացնելով քրիստոնէական տօներուն, հաշտեցնելով հինը նորին հետ, պանծացնելով նորը ու մտքերու մէջ վառ պահելով հինին յիշատակը:

Ամէն ոք իր կեանքին մէջ պէտք ունի այլակերպութեան եւ պայծառակերպութեան վսեմ դադափարին ու տեսիլքին, իր Թաբորին: Թաբորը՝ որ կեանքի փորձաքարն է, հաւատքի վէմն ու լեռը: Հոն առաքեալներ եկան իրենց հաւատքը զօրացընելու, ամրապնդելու եւ աւելին՝ պայծառակերպուելու: Նոյնպէս մենք ալ ամրապնդուած ու զօրացած հաւատքով բարձրանանք Թաբորի բարձունքը, հաւատքի դրութեամբ ունենալով մեր կեանքի պայծառակերպութիւնն ու այլակերպութիւնը: Ունենանք մեր բարձունքը՝ Սուրբ լեռը՝ ինչպէս կը սիրէ կոչել Թաբորը Յովհաննէս առաքեալ, որպէսզի կարենանք անկէ հաղորդակցել մեր Երկնաւոր Հօր հետ, հեռու:

կեանքէն ու կեանքի հաշիւներէն: Այդ լեռը բարձրանալը դժուար է: Ինչպէս Մովսէս մերկացաւ իր անսուրբ ոտնամաններէն Սինայ լեռ բարձրանալու ատեն, այնպէս ալ անհրաժեշտ է որ մերկանա՞նք մեր մեղքերէն, որպէսզի կարենանք մաքրուած ու սրբուած մօտենալ մեր Սուրբ Քերան ու սրբութիւններուն:

Այլսկերպութիւնը կրնանք Գողգոթայի շարունակութիւնը նկատել: Գողգոթայով մարդ կը չարչարուի ու թաքորով կ'այլափոխուի: Թաքորը վերջն է Գողգոթայի

չարչարանքներուն, երկրաւոր կեանքին, ու սկիզբը՝ երկնաւոր կեանքին: Թաքորը երկնաւոր կեանքի առաջին հանդրուանն է, առաջին սանդխամասը:

Քրիստոս Գողգոթայի խաչով սանդխով մը հիմնած, զետեղած եղաւ զէպի թաքոր անոնց համար՝ որոնք իրապէս կ'ուզեն բարձրանալ:

Քալենը մեր Տէրով Յիսուս Քրիստոսի բացած նեղ ու դժուարին ճամբէն, հասնելու պայծառ ու փառաւոր ուղիին, մեր կեանքի թաքորին:

ԱՂԱՆ ԱՖՂ. ՊԱՒԻՕԶԵԱՆ

